

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra politologie a evropských studií
<http://kpes.upol.cz>

VZTAHY VELKÉ BRITÁNIE A EVROPSKÉ UNIE

SYLABUS PRO ZIMNÍ SEMESTR 2018/2019 (KPE/GBE)

Vyučující: **Mgr. Monika Brusenbauch Meislová, Ph.D.**
Email: brusenbauch.meislova@email.cz

I. Cíl kurzu a jeho postavení v programu KPES

Kurz Vztahy Velké Británie a Evropské unie je jednosemestrálním volitelným kurzem. Jeho cílem je seznámit studenty s vývojem a specifiky vztahu mezi Velkou Británií (VB) a Evropskou unií (EU) a zároveň zasadit britský postoj k procesu evropské integrace do širšího kontextu mezinárodní situace a zahraniční politiky Velké Británie.

II. Metody výuky

Kurz je vyučován blokově – v bloku dvou přednášek a dvou seminářů jednou za 14 dní (celkově se tedy bude jednat o šest bloků za semestr). Výuka probíhá formou přednášek a seminářů, přičemž semináře tematicky navazují na přednášky a jejich náplní jsou kromě diskuzí nad vybranými aspekty a doporučenou četbou rovněž studentské prezentace na předem zadané téma. Studenti vždy připraví prezentaci i v elektronické podobě a emailem ji rozešlou svým kolegům a vyučující.

III. Požadavky na ukončení kurzu

- **Předněst referát** individuálně či ve dvojici (v závislosti na počtu studentů v kurzu) v rozsahu přibližně 10 min. Referáty musí po formální i obsahové stránce odpovídat standardům KPES a být analytického, nikoliv popisného charakteru. Referát studenti zpracovávají na základě literatury zadané k příslušnému tématu, kterou doplňují o vlastní relevantní zdroje (doporučit lze především databáze jako např. Cambridge, Oxford, SAGE, Wiley Online, které jsou dostupné v elektronických zdrojích knihovny FSS). Součástí referátu je i seznam zdrojů, ze kterých studenti čerpali. Pojetí referátu a jeho obsah je samozřejmě možné předem prodiskutovat s vyučující. Maximálně lze za referát získat 10 bodů.
- **Průběžně prokazovat přehled o aktuálním dění** v oblasti vztahů VB a EU (nyní tedy zejména brexitu). Na každý blok studenti vypracovávají přehled tří zpráv z oblasti brexitu a evropské politiky VB, který odevzdávají v den konání bloku vyučující. Rozsah přehledu činí zhruba jeden odstavec na zprávu. Součástí přehledu je i seznam zdrojů, ze kterých studenti čerpali.
- **Účastnit se seminářů.** Tolerovány jsou dvě absence v seminářích (1 blok = dva semináře; tj. chybět lze pouze na jednom bloku). Studenti samozřejmě nesmí chybět v den, kdy mají předněst svůj referát.

- **Aktivně se účastnit diskusí** v seminářích, jejichž základem bude studium povinné literatury a sledování aktuálního dění v oblasti vztahů VB a EU.
- **Napsat závěrečný písemný test**, který bude ověřovat znalosti týkající se obsahu přednášek, seminářů a povinné studijní literatury zadané k jednotlivým vyučovacím hodinám.

IV. Obsah kurzu

Náplní prvních tří bloků je vývoj vzájemných vztahů VB a ES/EU, počínaje britským postojem k počátkům integračních snah na evropském kontinentě, přes dvě neúspěšné přihlášky, vstup země do ES v roce 1973 a evropskou politiku Margaret Thatcherové, až po nedávné referendum, v němž se britští voliči vyslovili pro odchod země z EU. Kurz se tématu brexitu, tedy problematice odchodu země z EU, detailně věnuje, a to včetně analýzy předreferendové kampaně, profilace a argumentace obou táborů, reflexe výsledků referenda i jeho potenciálních důsledků. Podrobně se zabývá i samotným procesem odchodu VB z EU a brexitovými vyjednáváním. Závěrečný blok sumarizuje fungování a vystupování VB jakožto členské země EU a zamýšlí se nad budoucností vzájemných vztahů.

Přednášky a semináře

- ❖ sedm střed za semestr (26. 9., 10. 10., 31. 10., 7. 11., 28. 11., 5. 12. a 19. 12.)
- ❖ 9:45–11:15 a 11:30–13:00
- ❖ KPES, učebna: 2.03

BLOK I: Seznámení s kurzem, požadavky a literaturou; rozdělení prezentací Úvod a vývoj vztahů VB a EU do roku 1990 (26. 9. 2018)

Doporučená literatura

- Ash, Timothy Garton (2016) As an English European, this is the biggest defeat of my political life. *The Guardian*, 24. 6. 2016.

BLOK II: Vývoj vztahů VB a EU v letech 1990–2010 (10. 10. 2018)

Povinná literatura

- Geddes, Andrew (2004) *The European Union and British Politics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 57-73.
- Todd, John (2016) *The UK's Relationship with Europe: Struggling over Sovereignty*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 31-55.
- Daddow, Oliver a Oliver, Tim (2016) A not so awkward partner: the UK has been a champion of many causes in the EU. *LSE Blog*, 15 April, <http://blogs.lse.ac.uk/brexit/2016/04/15/a-not-so-awkward-partner-the-uk-has-been-a-champion-of-many-causes-in-the-eu/>

Doporučená literatura

- Fontana, Cary a Craig Parsons (2015) One Woman's Prejudice: Did Margaret Thatcher Cause Britain's Anti-Europeanism? *Journal of Common Market Studies*, Vol. 53, No. 1, pp. 89–105.

Referát 1 *Britský rozpočtový problém*

- Keedus, Liisi et al. (2018) The British Rebate and the Single European Act: Political Ramifications of an Economic Reform. In: Troitiño, David et al. (eds) *Brexit: History, Reasoning and Perspectives*. Cham: Springer, pp. 141-152.
- Fontana, Cary a Craig Parsons (2015) One Woman's Prejudice: Did Margaret Thatcher Cause Britain's Anti-Europeanism? *Journal of Common Market Studies*, Vol. 53, No. 1, pp. 89–105.

Referát č. 2: Strana nezávislosti Spojeného království a její euroskepticismus (vč. reflexe výsledků voleb v roce 2017)

- Tournier-Sol, Karine (2015) The UKIP Challenge. In: Tournier-Sol, Karine – Gifford, Chris (eds.) The UK Challenge to Europeanization. The Persistence of British Euroscepticism. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 134-147.

BLOK III: Vývoj vztahů VB a EU po volbách v roce 2010 (31. 10. 2018)

Povinná četba

- Glencross, Andrew (2018) Cameron's European legacy: How Brexit demonstrates the flawed politics of simple solutions. In: Martill, Benjamin a Staiger, Uta (eds) Brexit and Beyond: Rethinking the Futures of Europe. London: UCL Press, pp. 22-28.
- Brusenbauch Meislová, Monika (2018) Issue capture a požadavek na uspořádání referenda o setrvání VB v EU v kontextu euroskeptické mobilizace Konzervativní strany. *Acta Politologica*, Vol. 10, No. 1, pp. 36–56.
- Brusenbauch Meislová, Monika (2017) The Same Ol' Story...or Not? Patterns of (Dis)continuity in David Cameron's European Policy. *Romanian Journal of European Affairs*, Vol. 17, No. 2, pp. 56–71.

Doporučená četba

- Brusenbauch Meislová, Monika (2018) All things to all people? Discursive patterns on UK–EU relationship in David Cameron's speeches. *British Politics* (online first; published online 23 April 2018).

Referát 3: VB v evropských institucích (významní britští komisaři; volby do EP ve VB + britské strany v EP) + vliv brexitu na instituce EU.

- Hix, Simon (2016) Does the UK Have Influence in the EU Legislative Process? *The Political Quarterly* Vol. 87, No. 2, 200-2008.

Referát č. 4: Britský tisk a EU (vč. role tisku v referendech 1975 a 2016)

- Copeland, Paul a Nathaniel Copsey (2017) Rethinking Britain and the European Union: Politicians, the Media and Public Opinion Reconsidered. *Journal of Common Market Studies* Vol. 55, No. 4, pp. 709–726.

BLOK IV Referendum o setrvání VB v EU (7. 11. 2018)

Povinná četba

- Glencross, Andrew (2016) Why the UK Voted for Brexit. David Cameron's Great Miscalculation. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 35-46.
- Brusenbauch Meislová, Monika (2017) Strategický kontext referend o setrvání Velké Británie v ES/EU: analýza motivace politických elit. *Mezinárodní vztahy*, Vol. 52, No. 2, pp. 29–56.
- Brusenbauch Meislová, Monika (2018) Issue capture a požadavek na uspořádání referenda o setrvání VB v EU v kontextu euroskeptické mobilizace Konzervativní strany. *Acta Politologica*, Vol. 10, No. 1, pp. 36–56.

Doporučená literatura

- Spiering, Menno (2015) A Cultural History of British Euroscepticism. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 30-44.

Referát č. 5. VB a společná zahraniční a bezpečnostní politika a společná bezpečnostní a obranná politika EU (včetně vlivu brexitu na tuto oblast)

- Heisbourg, François (2016) Brexit and European Security. *Survival - Global Politics and Strategy*, Vol. 58, No. 3, pp. 13-22.

Referát č. 6: Renegociace podmínek členství VB v ES/EU (komparace renegociací před referendy v letech 1975 a 2016) + analýza nejvýznamějších britských opt-outs

- Glencross, Andrew (2016) Why the UK Voted for Brexit. David Cameron's Great Miscalculation. Basingstoke: Palgrave Macmillan, pp. 21-34.

BLOK V: Brexit: vyjednávání odchodu Velké Británie z EU (28. 11. 2018)

Povinná četba

- McGowan, Lee (2018) Preparing for Brexit: Actors, Negotiations and Consequences. Basingstoke, Palgrave Macmillan, pp. 33-55.

Doporučená četba

- Stockemer, Daniel (2018) The Brexit negotiations: If anywhere, where are we heading? "It is complicated." *European Political Science*, online first, 1-5.

Referát č. 7: Role imigrace v referendu 2016

- Goodwin, Matthew and Milazzo, Caitlin (2017) Taking back control? Investigating the role of immigration in the 2016 vote for Brexit. *The British Journal of Politics and International Relations*, Vol. 19, No. 3, pp. 450–464.

Referát č. 8: Alternativy ke členství Velké Británie v EU (analýza různých modelů budoucích vztahů VB a EU)

- House of Commons (2018) The future UK-EU relationship. Fourth Report of Session 2017–19, pp. 13-49.

BLOK VI: Dopady brexitu na vztahy VB a ČR; budoucnost vztahů mezi VB a EU (5. 12. 2018)

Povinná četba

- Beneš, Vít et al. (2018): Brexit, Post-Brexit Europe and the V4. Aston University, February.
- Brusenbauch Meislová, Monika (2017): *A Breath of Fresh Air, or the Winds of Change? CFSP after Brexit and Strategic Challenges for the Czech Republic*. Policy Paper, Europeum, November.
- Cini, Michelle a Verdun, Amy (2018) The implications of Brexit for the future of Europe. In: Martill, Benjamin a Staiger, Uta (eds). *Brexit and Beyond: Rethinking the Futures of Europe*. London: UCL Press, pp. 63-71.

Doporučená četba

- Brusenbauch Meislová, Monika a Tomalová, Eliška (2018): France and the United Kingdom in the Czech Foreign policy: More EU or Less EU? In: Kizeková, Alice (ed.), *Czech Foreign Policy in 2017*. Prague: Institute of International Relations (vyjde v září 2018; strany budou doplněny).

Referát č. 9: Brexit a problematika Severního Irsku

- Wright, Jonathan (2018) Brexit and Ireland: Collateral Damage? In: Martill, Benjamin a Staiger, Uta (eds). *Brexit and Beyond: Rethinking the Futures of Europe*. London: UCL Press, pp. 105-113.
- Tonge, Jonathan (2016) The Impact of Withdrawal from the European Union upon Northern Ireland *Political Quarterly*. Vol. 87, No. 3, pp. 338-342.

Závěrečný test (19. 12.)